

TAUSTA

Haitalliset vieraslajit (IAS) ovat sieniä, kasveja ja eläimiä, jotka on tuotu ihmisen toiminnan seurauksena ekosysteemeihin, joissa niitä ei luonnostaan esiintyisi. Ne leviävät nopeasti, vahingoittavat biologista monimuotoisuutta, häiritsevät ekosysteemejä ja aiheuttavat joissakin tapauksissa riskejä terveydelle ja elintarviketurvalle. IAS-lajit aiheuttavat EU:lle vuosittain miljardeja kustannuksia, ja niiden vaikutuksia pahentaa vuorovaikutus muiden biologisen monimuotoisuuden vähenemisen syiden, kuten ilmastonmuutoksen, kaupan ja maankäytön muutosten, kanssa. Haitallisia vieraslajeja koskevalla asetuksella (EU 1143/2014) ja EU:n biologista monimuotoisuutta koskevalla strategialla vuoteen 2030 pyritään hallitsemaan haitallisia vieraslajeja ja vähentämään niiden vaikutuksia. Lisäksi EU:n aloitteet, kuten EASIN (Euroopan vieraslajitietoverkosto), tarjoavat pääsyn vieraslajitietoihin ja -tietoihin eri lähteistä.

OneSTOP pyrkii parantamaan IAS:n havaitsemista, seurantaa ja hallintaa yhdistämällä kehittyneitä havaintotekniikoita, kuten eDNA:ta ilmasta, tietokonenäköä, mallintamismenetelmiä ja kansalaistiedettä. Kehitämme välineitä IAS:n hallinnan priorisoimiseksi vaikutusten arvioinnin perusteella ja käyttämällä mallintamismenetelmiä biologisten invaasioiden ymmärtämiseksi. Avoin tiedonsaanti on kaiken työmme perustana. Hankkeen välineiden käytännön toteutus viidessä Living Labissa eri puolilla Eurooppaa edistää yhteistyötä ja käytännön sovelluksia. Yhdistämällä tieteen, teknologian ja yhteisön toimet pyrimme tehokkaampaan ja koordinoitumpaan toimintaan IAS:n uhan lieventämiseksi.

PILARIT

HAVAITSEMINEN

Yhdistämme kehittyneitä teknologioita, kuten ympäristön DNA-analyysia (eDNA), tietokonenäköä ja kansalaistiedettä, parantaaksemme IAS:n tunnistamista ja jäljittämistä, mikä mahdollistaa nopeammat ja tehokkaammat vastatoimet.

PRIORISOINTI

Automaattisten työnkulkujen, malliennusteiden ja monikriteerianalyysin avulla kehitämme tietoon perustuvan järjestelmän IAS-riskien arvioimiseksi, mikä auttaa poliittisia päättäjiä ja sidosryhmiä kohdentamaan resursseja tehokkaammin.

LEVITTÄMINEN

Varmistamme, että IAS:ään liittyvät tiedot jaetaan standardoidussa ja avoimesti saatavilla olevassa muodossa FAIR-periaatteiden mukaisesti. Näin tuetaan tutkijoiden, viranomaisten ja kansainvälisten aloitteiden parempaa koordinoitua ja parannetaan IAS:n hallintastrategioiden tehokkuutta.

YHTEISKUNTAPOLIITTINEN TOIMINTA

Living Labien ja yhteiskuntapoliittisen tutkimuksen avulla edistämme osallistavaa päätöksentekoa. Yhdenmukaistamalla eri alueiden politiikkoja ja edistämällä eri alojen yhteistyötä varmistamme, että poliittisten päättäjien, tutkijoiden ja kansalaisten näkemykset otetaan huomioon.

LIVING LABS

Perustamme eri puolille Eurooppaa viisi Living Labs -laboratoriota tukemaan innovatiivisten IAS-havaitsemis- ja seurantatekniikoiden luomista yhdessä alan ammattilaisten kanssa. Näissä laboratorioissa, jotka sijaitsevat erilaisissa ilmastollisissa ja sosioekonomisissa ympäristöissä, otetaan mukaan paikallisia sidosryhmiä ja yleisöä, jotta varmistetaan, että kehitetyt välineet vastaavat käyttäjien tarpeita. Laboratoriot tarjoavat todellisia ympäristöjä uusien menetelmien kokeiluun, välineiden hiomiseen ja IAS:n hallintaa koskevien poliittisten keskustelujen pohjana.

- **BELGIA** – vetäjänä **EV-INBO** (Luonnon- ja metsäntutkimuslaito) ja **MeiseBG** (Meisen kasvitieteellinen puutarha)
- **SUOMI** – vetäjänä **LUKE** (Luonnonvarakeskus)
- **PORTUGALI** – vetäjänä **CIBIO** (biologisen monimuotoisuuden ja geenivarojen tutkimuskeskus)
- **ROMANIA** – vetäjänä **UOC** (Constantan Ovidius-yliopisto)
- **YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA** – vetäjänä **CU** (Coventryn yliopisto)